

(وَ مِنْ خُطْبَةٍ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:) إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَذِيرًا
لِلْعَالَمِينَ، وَ آمِنًا عَلَى التَّزْوِيلِ، وَ أَنْتُمْ مَعْشَرَ الْعَرَبِ عَلَى شَرِّ دِينٍ وَ فِي شَرِّ دَارٍ،
مُنِيخُونَ بَيْنَ حِجَارَةٍ خُشْنٍ وَ حَيَاتٍ صَمٍّ، تَشْرَبُونَ الْكَدِيرَ، وَ تَأْكُلُونَ الْجَشِيبَ، وَ
تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ، وَ تَقْطَعُونَ أَرْحَامَكُمْ، أَلْأَصْنَامُ فِيكُمْ مَنْصُوبَةٌ، وَ الْإِثَامُ بِكُمْ
مَعْصُوبَةٌ.

وَ مِنْهَا: فَظَرْتُ فَإِذَا لَيْسَ لِي مُعِينٌ إِلَّا أَهْلُ بَيْتِي فَضَنَنْتُ بِهِمْ عَنِ الْمَوْتِ، وَ
أَغْضَيْتُ عَلَى الْقَدَى، وَ شَرِبْتُ عَلَى الشَّجَى، وَ صَبَرْتُ عَلَى أَخْذِ الْكَظْمِ، وَ عَلَى
أَمْرٍ مِنْ طَعْمِ الْعَلَقَمِ.

وَ مِنْهَا: وَ لَمْ يُبَايِعْ حَتَّى شَرَطَ أَنْ يُؤْتِيَهُ عَلَى الْبَيْعَةِ ثَمَنًا، فَلَا ظَفِرَتْ يَدُ الْمُبَايِعِ، وَ
خَزِيَتْ أَمَانَةُ الْمُبْتَايِعِ، فَخَذُوا لِلْحَرْبِ أُهْبَتَهَا، وَ أَعْدَدُوا لَهَا عُدَّتَهَا، فَقَدْ سَبَّ لَطَاهَا،
وَ عَلَا سَنَاهَا وَ اسْتَشْعَرُوا الصَّبْرَ فَإِنَّهُ أَدْعَى إِلَى النَّصْرِ.

اعراب پیش از بعثت

شناخت فرهنگ جاهلیت

خداوند، پیامبر اسلام، حضرت محمد (ص) را هشداردهنده جهانیان مبعوث
فرمود، تا امین و پاسدار وحی الهی باشد، آنگاه که شما ملت عرب، بدترین دین
را داشته، و در بدترین خانه زندگی می کردید، میان غارها، سنگهای خشن و
مارهای سمی خطرناک فاقد شنوایی، بسر می بردید، آبهای آلوده می نوشیدید. و
غذاهای ناگوار می خوردید، خون یکدیگر را به ناحق می ریختید، و پیوند

خویشاوندی را می‌بریدید، تنها میان شما پرستش می‌شد، و مفسد و گناهان، شما را فرا گرفته بود.

مظلومیت و تنهایی علی (ع)

پس از وفات پیامبر (ص) و بی‌وفایی یاران به اطراف خود نگاه کرده یاوری جز اهل بیت خود ندیدم، (که اگر یاری کنند، کشته خواهند شد و به مرگ آنان رضایت ندادم) چشم پر از خار و خاشاک را ناچار فرو بستم، و با گلویی که استخوان شکسته در آن گیر کرده بود جام تلخ حوادث را نوشیدم، و خشم خویش فرو خوردم، و بر نوشیدن جام تلخ‌تر از گیاه حنظل، شکیبایی نمودم.

(قسمت دیگری از همین خطبه:)

معرفی عمروعاص و ضرورت آمادگی نظامی
عمروعاص با معاویه بیعت نکرد. مگر آنکه شرط کرد تا برای بیعت درهم و دینار فراوان بگیرد، که در این معامله شوم، دست فروشنده هرگز به پیروزی نرسد و سرمایه خریدار به رسوایی کشانده شود. ای مردم کوفه، آماده پیکار شوید، و ساز و برگ جنگ فراهم آورید، زیرا که آتش جنگ زبانه کشیده و شعله‌های آن بالا گرفته است، صبر و استقامت را شعار خویش سازید که پیروزی می‌آورد.